

Saksframlegg

Saksgang:

Styre	Møtedato
Styret Helse Sør-Øst RHF	15. mars 2012

SAK NR 014-2012

TILTAK FOR Å FOREBYGGE INFEKSJONER – FOKUS PÅ HÅNDHYGIENE

Forslag til vedtak:

Styret viser til WHO's fokus på håndhygienens betydning for infeksjonsforebygging. Styret forutsetter at det i helseforetakenes rutiner for pasientbehandling innarbeides at det ikke skal brukes ringer, armbåndsur eller armbånd av helsepersonell og annet personell i områder der det foregår undersøkelser eller behandling av pasienter.

Hamar, 7. mars 2012

Bente Mikkelsen
administrerende direktør

1. Administrerende direktørs anbefalinger / konklusjon

God håndhygiene har lenge vært anerkjent som det viktigste, rimeligste og mest kostnadseffektive infeksjonsforebyggende tiltaket. WHO arbeider aktivt for bedre håndhygiene blant helsearbeidere verden over. Gjennom strukturert journalgjennomgang (Global Trigger Tool (GTT)), har man avdekket at en stor andel av de skader som pasienter påføres i norske sykebus har sammenheng med infeksjoner de påføres i løpet av sykebusoppholdet.

Reduksjon i sykebusinfeksjoner til under 3 % er ett av Helse Sør-Øst sine prioriterte mål i perioden 2011-2014 (styresak 075-2010 og 078-2011)

Studier viser at helsepersonell som bruker klokker og ringer (på håndledd og fingre), bidrar til økt smitterisiko. Helsepersonell som benytter ringer har langt hyppigere sykdomsfremkallende bakterier av typen enterokokker på hendene. Det er sammenheng mellom antall bakterier man har på hendene og antall bakterier som overføres til en annen, for eksempel ved et håndtrykk, stell eller sårskift.

Bruk av ringer og klokker har vært omdiskutert blant helsepersonell i mange tiår. Det er i senere tid publisert flere store studier om dette og internasjonale, evidensbaserte retningslinjer (inkludert WHO's) enes nå om at alle typer ringer og klokker bør tas av under klinisk arbeid. På tross av anbefalingene er frekvensen av ring- og klokkebruk fortsatt høy ved mange norske helseinstitusjoner.

Denne saken legges frem for å sikre en enhetlig praksis i regionen for å støtte opp om WHO kampanjen "rene hender" som også er et ledd i den nasjonale pasientsikkerhetskampanjen.

Det legges til grunn at ny praksis etableres umiddelbart og at dette følges opp gjennom prevalensmålinger og GTT målinger.

2. Faktabeskrivelse

2.1 Hva saken gjelder

I januar 2011 lanserte helseministeren en nasjonal pasientsikkerhetskampanje som har som mål å redusere pasientskader, bygge varige strukturer for pasientsikkerhet og forbedre pasientsikkerhetskulturen i helsetjenesten. Helseforetakene har i denne sammenheng kartlagt pasientskader ved å benytte verktøyet Global trigger Tool (GTT).

Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten driver kampanjen, og deres beregninger kan tyde på at rundt 16 % (115.000) av pasientoppholdene var forbundet med skade i 2010. I alt 9 % (64.000) av pasientoppholdene var forbundet med skade som førte til forlenget sykehusopphold. I 0,7 % av pasientoppholdene døde pasienten som følge av skade. Nasjonalt tilsvarer dette rundt 4.700 dødsfall. Blant hovedårsakene til pasientskader var infeksjoner ca 30 %, kirurgisk komplikasjoner ca 20 % og feilmedisinering ca 8 %. Reduksjon av infeksjoner er et spesifikt mål i forhold til ett av innsatsområdene som omfatter "Trygg kirurgi" og er dessuten et ledd i WHO's håndhygiene kampanje. Den nasjonale pasientsikkerhetskampanjen vil også bidra til markering av håndhygienedagen 5. mai 2012.

I tillegg er reduksjon i sykehusinfeksjoner til under 3 % ett av Helse Sør-Øst sine prioriterte mål i perioden 2011-2014.

3. Administrerende direktørs vurderinger

3.1 Risikovurderinger: etisk, faglige, økonomiske, omdømmemessige, juridiske m.v

Helsetjenesteassosierte infeksjoner (HAI) utgjør en hyppig komplikasjon i forbindelse med innleggelse i helseinstitusjoner verden over. Infeksjonene utgjør med sine betydelige fysiske, sosiale og økonomiske konsekvenser en stor utfordring for helseinstitusjonene, og forebygging av infeksjonene er en prioritert oppgave. GTT gjennomgang ved alle landets sykehus for 2010, bekreftet at pasientskader er en betydelig årsak til sykdom og død i Norge. Da det kan tyde på at infeksjoner er en av hovedårsakene er det ut i fra et faglig etisk perspektiv og vurdering av økonomiske forhold et klart mål å forebygge og redusere omfang av infeksjoner (pasientskader) som påføres pasienter i helsetjenesten. Ledelsmessig engasjement og oppfølging er nødvendig og forventet for et så viktig område som dette.

5. mai 2012 er WHO's internasjonale håndhygiene dag. 4. mai er det planlagt et spesielt fokus på håndhygienens betydning i det infeksjonsforebyggende arbeidet. Dette for å øke helsepersonells kunnskap om infeksjonsrisiko ved bruk av ringer og klokker, samt forankre iverksetting og oppfølging i heleforetakenes ledelse. Helseforetakenes kampanjeledere har vært involvert i saken, smittevernmiljøene på foretaksnivå og Regionalt Kompetansesenter for smittevern i Helse Sør-Øst. Dette blir en videreføring av tilsvarende aktiviteter som har vært gjennomført ved flere sykehus i Norge både i 2010 og 2011.

Oppfølging vil skje gjennom prevalensmålinger 4 ganger i året og GTT-målinger og rapporteres til de lokale styrene og til RHFstyret

3.2 Dialog/forankring av saken

Helseforetakenes kampanjeledere har vært involvert i saken, smittevernmiljøene på foretaksnivå og Regionalt Kompetansesenter for smittevern i Helse Sør-Øst. Temaet har også vært tatt opp i møter med brukerutvalget og de konserntillitsvalgte.

3.3 Drøfting pro et contra

Med den dokumentasjon og viten som er dokumentert på dette felt er det nødvendig å iverksette nødvendige tiltak for å forebygge og redusere antallet infeksjoner. Kartlegging fra 2010 og 2011, gjennomført av Regionalt kompetansesenter for smittevern viser at ring- og klokkebruk fortsatt er høy ved mange norske helseinstitusjoner. Tiltakene som foreslås er enkle og lite ressurskrevende. Det inkluderer registrering av bruk av klokker og ringer på hendene, innslag på intranett, e-læringsprogrammer, bruk av bannere, klisterlapper, t-skjorter etc. På tross av at dette er kjent kunnskap har det hittil ikke blitt utviklet noen enhetlig praksis i foretaksgruppen og det må gjøres en ledelsmessig forankring – og oppfølgingsarbeid for å sikre gjennomføring.

3.4 Konklusjon

Det anbefales at Helse Sør-Øst støtter opp om WHO's fokus på håndhygienens betydning for infeksjonsforebygging. Det er bekreftet gjennom forskning at det er en effektiv infeksjonsforebygging i å fjerne bruk av klokker og smykker.

På områder der det foregår undersøkelser eller behandling av pasienter, slik som sengeposter, poliklinikker, operasjonsavdelinger, radiologiske avdelinger, laboratorier og lignende skal helsepersonell og annet personell ikke bruke ringer, armbåndsur eller armbånd.

Trykte vedlegg:

- Ingen

Utrykte vedlegg:

- Prosjektrapporter fra Regional Kompetansesenter for smittevern i Helse Sør-Øst 2010 og 2011
- WHO håndhygiene kampanje